

1986, 3. února – Sdělení VONS č. 501 „Eduard Vacek ve vazbě“ o domovní prohlídce u Eduarda Vacka a jeho vzetí do vazby v souvislosti s letákem informujícím o chystaném pohřbu Jaroslava Seiferta.¹

Dne 16. ledna 1986 bylo zahájeno trestní stíhání ve věci (což znamená zatím nikoliv proti konkrétní osobě) trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 1 trestního zákona „v souvislosti s výskytem letáků s protispolečenským zaměřením“.² Takto vyjádřil vyšetřovatel VB v Teplicích skutečnost, že v tomto městě obdržely stovky občanů do poštovní schránky rozmnožené upozornění, že čs. sdělovací prostředky informovaly o chystaném pohřbu Jaroslava Seiferta neúplně.³ V letáku byl uveden úplný program pohřbu v Rudolfinu, v kostele sv. Markéty i na hřbitově v Kralupech; leták byl podepsán Ch 77 a neidentifikovanými iniciálami.⁴

Tento leták byl vhozen do poštovních schránek obyvatel domu, v němž žije se svou rodinou Eduard Vacek, nar. 20. 4. 1947, elektromechanik v Severočeských konzervárnách a drožďárnách v Teplicích. Dne 22. ledna 1986 rozhodl vyšetřovatel kpt. Jiří Dbalý z Okresní správy SNB v Teplicích, že v bytě Eduarda Vacka v Teplicích II, ulici 25. února č. 1534/14 bude provedena domovní prohlídka. Společenská nebezpečnost oznámení o pohřbu Jaroslava Seiferta byla zřejmě velmi vysoká, neboť vyšetřovatel vydal rozhodnutí již v nočních hodinách a prohlídka sama začala v 5 hodin 10 minut. Prováděli ji pprap. Křivák, pprap. Černucký, por. Krpeš a kpt. Košťál.

Při prohlídce nebylo nalezeno žádné zařízení k výrobě letáků a leták byl nalezen jen v jediném exempláři. Po výpovědi jedenáctileté dcery Vackových, že leták vyzvedla ve schránce a přinesla do bytu, dostavili se příslušníci SNB do základní školy, kterou navštěvuje, a toto dítě vyslyšeli znovu.

Při prohlídce byly odňaty různé časopisy, brožury a samizdatové publikace a také náboženská literatura, vše vždy jen v jednom nebo dvou exemplářích.

Orgány SNB odvezly Eduarda Vacka, otce dvou dětí (7 a 11 let), z prohlídky sebou a jeho manželce později oznámili, že byl dne 24. 1. vzat prokurátorem do vazby pro „přechovávání, rozšiřování a výrobu ideově závadné literatury“ a že je vězněn v Litoměřicích. (Adresa je: E. V., nar. 20. 4. 1947, věznice MS, pošt. schr. 79, 412 81 Litoměřice.)⁵

Eduard Vacek se pohybuje v prostředí českého kulturního undergroundu. V minulosti – r. 1981 – byl pět hodin vyslýchán na rozšiřování undergroundových časopisů PAKO a VOKNO,⁶ které byly u něho nalezeny i tentokrát. Protože není zatím přesně známo, z čeho je Eduard Vacek obviněn, vzniká obava, že pod záminkou letákové akce připravuje Státní bezpečnost represálie proti vydavatelům nezávislých kulturních časopisů a jejich spolupracovníkům.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 3, s. 4–5.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Eduarda Vacka viz dále sdělení VONS č. 510, 529, 532, 556, 569 a 666, dokumenty č. 513, 532, 535, 559, 572 a 669.
- ² Vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Teplice Fajfr zahájil 16. 1. 1986 trestní stíhání neznámého pachatele s odůvodněním: „Dne 16. 1. 1986 v 9:30 hodin oznámila na OS SNB v Teplicích Dagmar Veselá, nar. 19. 12. 1946, bytem Teplice, ul. 25. února čp. 1284, že ve svém bydlišti v ranních hodinách, nalezla 15 ks listů formátu A/4 s textem výzvy k účasti k poslednímu [sic] rozloučení se zemřelým básníkem Jaroslavem Seifertem. V textu jsou pohoršlivým způsobem hanobeni představitelé ČSSR. V dopoledních hodinách bylo občany z Teplíc odevzdáno z různých míst města více jak 100 ks výše uvedené tiskoviny. Z těchto důvodů a prokázaných skutečností vyplývá, že byl spáchán trestný čin pobuřování, a proto zahájení trestního stíhání pro trestný čin podle § 100/1 je zcela odůvodněné.“ ABS, vyšetřovací spis k případu Pavla Horáka, sign. V 11790 Ústí.
- ³ Leták informoval o místě a času konání pohřbu, obsahoval i hodnocení osobnosti Jaroslava Seiferta: „Byl to poslední básník z řady těch, kteří s námi šli cestou osudových zvrátů naší země, a přestože byl vláčen přísluhovací režimu, svůj názor nezměnil. Nejvíce smutné je to, že přesto, že se jednalo o největšího současného umělce našeho národa, znal on sám, jeho rodina i tvorba ze strany

představitelů státu jen útlak, diskriminaci a nenávisť. Jeho celoživotní přínos pro celý literární svět byla oceněna Nobelovou cenou v roce 1984. Smutný důkaz o tom jak si u nás doma lidé, kteří se říkají vedoucí představitelé, váží umělců, jako byl Jaroslav Seifert. Jelikož sdělovací prostředky od pátku 10. 1. záměrně zpochybňují jeho osobnost a tají termín a místo jeho pohřbu, považujeme za nutné ty, kteří měli tohoto básníka rádi a chtějí se s ním rozloučit informovat.“ Tamtéž.

- ⁴ Kvůli rozšiřování letáku byl 23. 1. 1986 zadržen Pavel Horák a obviněn z trestného činu pobuřování. K případu Pavla Horáka viz sdělení VONS č. 504 a 545, dokumenty č. 507 a 548. Případu Eduarda Vacka byl věnován díl „Pako“ televizního cyklu *V zajetí železného opony* (režie Marcel Petrov, 2007), <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10121085020-v-zajeti-zelezne-opony/407235100221014-pako> [28. 2. 2014].
- ⁵ Viz oznámení okresního prokurátora v Teplicích JUDr. Dobroslava Pokorného z 27. 1. 1986 Ludmile Vackové o vzetí jejího manžela do vazby uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 314, sign. I/1, kart 54.
- ⁶ K případu trestně stíhaných vydavatelů časopisu VOKNO viz sdělení VONS č. 279, 307, 309 a 370, dokumenty č. 280, 308, 310 a 373.